

Mezi tělem a daty: Sutnarka míří na Supermarket Art Fair

14.4.2026 - Monika Bechná | Západočeská univerzita v Plzni

Lenka Sýkorová a Michal Poustka z FDU se koncem dubna chystají do Švédska na jednu z nejvýznamnějších evropských přehlídek nezávislého umění. Do stockholmské čtvrti Slakthusområdet přivázejí výstavu Extended Presence a s ní otázku: kde končí fyzická přítomnost a začíná ta virtuální?

Stockholmský Supermarket Art Fair je mezinárodní veletrh současného umění zaměřený na galerie vedené umělci. Za dvacet let existence si vybudoval pověst místa, kde se nezávislá umělecká scéna ukazuje v nejlepší formě - bez institucionálního filtru, bez tržní logiky velkých galerií, s důrazem na přímý kontakt a živou diskuzi. Stockholm jako místo konání není náhodný, odráží důraz na kolektivní praxi, institucionální transparentnost a podporu nezávislých iniciativ. Veletrh tak funguje i jako laboratoř pro testování alternativních modelů uměleckého provozu, a to nejen v rámci Evropy.

Letos od 23. do 26. dubna tam Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara ZČU vstoupí v tandemu se svým novým partnerem, Galerii Altán Klamovka. Kurátorkou společné prezentace je teoretička umění Lenka Sýkorová. Působí na Sutnarce a zároveň vede i pražskou galerii. Na Supermarket jede už popáté a spolu s ní míří do švédské metropole i doktorand ze Sutnarky Michal Poustka. Jejich účast podpořily České centrum Stockholm a Velvyslanectví ČR ve Stockholmu. Sýkorová a Poustka v rozhovoru pro INFO.zcu mluvili nejen o aktuální výstavě, ale i o tom, co veletrh znamená pro českou nezávislou scénu.

Paní docentko, proč je pro Galerii Altán Klamovka a pro FDU důležité, že se představí ve Stockholmu?

Účast na veletrhu Supermarket Art Fair vnímám jako důležitou příležitost pro prezentaci galerie i FDU v mezinárodním kontextu současné umělecké scény. Veletrh dlouhodobě vytváří prostor pro více než šedesát artist-run iniciativ z celého světa a klade důraz na performance, site-specific projekty i bohatý doprovodný program. Právě tento formát je pro školu i galerii zásadní - umožňuje nejen prezentaci vlastních projektů, ale především přímé zapojení do mezinárodní sítě nezávislých aktérů. Dochází zde k intenzivní výměně zkušeností, navazování profesních kontaktů a otevírání možností pro další spolupráce, pedagogické výměny či kurátorské projekty. Účast nepředstavuje jen jednorázovou prezentaci, ale strategický krok směrem k posilování mezinárodní viditelnosti, sdílení umělecké a kurátorské praxe a vede k aktivnímu zapojení do diskurzu současného umění.

A s jakým kurátorským konceptem nebo projekty letos do Stockholmu jedete?

Přivážíme výstavu Extended Presence, kurátorsky připravenou mnou, která propojuje českého umělce Michala Poustku, americké umělce Ismaela de Andu III a Eugene Ahn a makedonského grafického designéra Laze Tripkova. Výstavní koncept pro náš stánek na veletrhu zkoumá hranice mezi fyzickou a virtuální existencí - mezi tělem a daty, mezi tím, co je vnímané, a tím, co je představované. Vybraní autoři vytvářejí imerzivní prostředí, v němž se paměť, gesta a digitální kód prolínají, čímž vznikají „krajiny hybridní přítomnosti“. Divák se tak stává nejen pozorovatelem, ale i aktivním účastníkem.

Propojujícím prvkem všech projektů je práce s technologií jako prostředkem transformace vnímání, těla a identity. Laze Tripkov ve své instalaci přetváří kulturní dědictví prostřednictvím XR a

haptických rozhraní. Ismael de Anda III a Eugene Ahn rozšiřují pojetí site-specific umění pomocí leteckých záběrů a rozšířené reality, tematizují migraci a pocit sounáležitosti. Michal Poustka zkoumá hranice mezi poznáním a vnímáním prostřednictvím performativních zásahů a technologických možností, které máme v umění k dispozici.

Jak se v letošní prezentaci promítá spolupráce mezi ateliéry nebo pedagogickým prostředím fakulty? Je tam patrná nějaká společná linka?

Prostor stánku na veletrhu je omezený a je nutné diváky zaujmout na první dojem. Proto jsem zvolila zaměření na prezentaci doktoranda Michala Poustky v kontextu tématu rozšířené reality a nových technologií v umění, a to v propojení s dalšími mezinárodními vystavujícími. Taková forma prezentace poskytuje nejen cennou zpětnou vazbu, ale také prostor pro budování mezinárodní sítě kontaktů, která může vést k budoucí spolupráci a dalšímu rozvoji projektu. Mé postavení docentky na FDU, s důrazem na podporu doktorského studia, představuje ideální příležitost, jak propojit mé kurátorské možnosti s rozvojem doktorských projektů na fakultě.

Michale, pověz nám, prosím, více o svém projektu pro Supermarket.

Ve Stockholmu představím Bias Protocol - performativní XR instalaci. Jádrem jsou dvě avatar-like entity s protichůdnými způsoby čtení reality, mezi nimiž stojím jako živý performer a prostředník. Pro stockholmskou prezentaci pracuji na napojení každého avatara na jiný jazykový model - Mistral a Grok - takže pokud se to podaří, budou spolu skutečně diskutovat dvě technologicky odlišné inteligence a já budu stát doslova mezi nimi. V kontextu Extended Presence tvoří Bias Protocol filosoficky nejostřejší hranu společného konceptu. Zatímco ostatní autoři pracují s pamětí místa a kulturním dědictvím, můj projekt obrací pozornost k samotné architektuře vnímání.

Má pro vás oba účast na této přehlídce i nějaký dlouhodobější přesah?

Lenka Sýkorová: Určitě ano. Účast je pro mě především příležitostí rozvíjet síť mezinárodních kontaktů a prezentovat českou vizuální kulturu v kontextu mého dlouhodobého výzkumu, který kombinuje nezávislou kurátorskou praxi s akademickou činností. Zkušenosti z veletrhu následně promítám do své pedagogické práce a samozřejmě je také navazování odborných kontaktů v rámci oboru.

Michal Poustka: Artist-run prostředí Supermarketu generuje jiný typ kontaktů než institucionální formáty. Setkáváš se s lidmi, kteří věci sami budují a rozhodují, a z takových setkání vznikají skutečné spolupráce. XR a immersive media jsou pole, kde se scéna rychle přeskupuje a mezinárodní viditelnost je podmínkou relevance. Stockholm je v tomto ohledu ideální místo: skandinávský kontext má silnou tradici v etické reflexi technologií a udržitelných modelech uměleckého provozu, což rezonuje s hodnotami, které do své práce vědomě vnáším.

<https://info.zcu.cz/Mezi-telem-a-daty--Sutnarka-miri-na-Supermarket-Art-Fair/clanek.jsp?id=9315>